

Implementacija digitalnog repozitorija na Fakultetu organizacije i informatike

Darko Grabar

Voditelj centra za razvoj programskih proizvoda

- Pozadina projekta
 - Fakultet organizacije i informatike
 - E-učenje na FOI
- Projekt implementacije digitalnog repozitorija
 - Što, zašto, kako
- Daljnji koraci

- Fakultet organizacije i informatike
 - Dislocirani studij, Varaždin
 - Trostupanjski model studija
 - Preddiplomski studij
 - Informacijski i poslovni sustavi
 - Diplomski studij
 - Informacijsko i programsko inženjerstvo, Organizacija poslovnih sustava, Baze podataka i baze znanja, Informatika u obrazovanju
 - Doktorski studij
 - Brojke
 - 100 profesora i asistenata
 - 3000 studenata

- Povijest
 - E-učenja na FOI prisutno više od 10 godina
 - bez centralne koordinacije, potpore, neujednačeni pristupi, razne platforme (FOI Distance Learning - FDL, E-Learner, FOI CMC, WebCT, Moodle)
 - 2006 – formiranje povjerenstva za e-učenje
- Trenutno stanje
 - Strategija za e-učenje
 - Potpora od uprave (organizacijska i financijska)
 - Tehnička podrška
 - Standardna LMS platforma (Moodle)

- Strategija za e-učenje
 - Misija i principi uvođenja e-učenja na FOI-u:
Sustavno uvođenje e-učenja na FOI-u doprinosi unapređenju kvalitete nastavnog, ali i istraživačkog procesa, poslovnoj poziciji FOI-a, razvoju kadrova na instituciji, te uključivanju u suvremene tokove razvoja i korištenja cjeloživotnog učenja.

 - Razine e-učenja:
 - FOI Razina 1
Cilj: Povećati raspoloživost odabranih nastavnih materijala i olakšati komunikaciju sa studentima
 - FOI Razina 2
Cilj: Olakšati usvajanje znanja kroz bolju integraciju e-učenja s klasičnom nastavom
 - FOI Razina 3
Cilj: Unaprjeđenje nastavnih metoda i tehnika podučavanja putem hibridne organizacije kolegija prema kriterijima instrukcijskog dizajna

- 100% kolegija na sustavu za e-učenje (preddiplomski i diplomski studij)
- 100% uključenih studenata
- Izvedeno testno korištenje e-portfolio sustava na dva kolegija
 - Postupna primjena na sve kolegije/studente
- Što dalje
 - Podizanje kvalitete e-učenja
 - Pedagogija, instrukcijski dizajn...
 - Pomaci u razinama (FOI 1 -> FOI 3)
 - Potpuno online kolegiji (2 godina testiranja)
 - **Povećanje dostupnosti nastavnih materijala u digitalnom obliku**

- **Digitalna knjižnica/repozitorij**
 - Knjižnica u kojoj je sadržaj spremljen u digitalnom obliku
 - Omogućava lako pretraživanje i pristup
- **Ciljevi**
 - Pružiti široki spektar kvalitetnih radova i materijala potrebnih studentima, nastavnicima i ostalim interesnim skupinama
 - Potaknuti i poboljšati učenje, kreativnost i istraživački rad studenata
 - Olakšati pretraživanje i povećati dostupnost nastavnih materijala
 - Unaprijediti e-učenje integracijom digitalne knjižnice i LMS sustava
 - Razviti digitalnu arhivu Fakulteta organizacije i informatike

- **Analiza potreba i trenutnog stanja**
- Stanje prije implementacije digitalne knjižnice
 - Tri postojeća repozitorija digitalnih materijala
 - Journal of Information and Organizational Sciences
 - Repozitorij članaka iz časopisa
 - Temeljen na Open Source sustavu "Open Journal Systems"
 - Central European Conference on Information and Intelligent Systems
 - Repozitorij konferencijskih radova
 - Temeljen na Open Source sustavu "Open Conference Systems"
 - FOI radovi
 - Repozitorij završnih i diplomskih radova studenata Fakulteta organizacije i informatike
 - Razvijen na Fakultetu organizacije i informatike

- **Analiza potreba i trenutnog stanja**

- **Vrsta digitalnog sadržaja:**

- Dokumenti Fakulteta organizacije i informatike
 - Odluke Fakultetskog vijeća (pristup: javno)
 - Službeni dokumenti (pristup: javno)
- Publikacije
 - Članci (pristup: javno)
 - Knjige (pristup: javno)
 - Ostalo (pristup: javno)
- Studentski radovi
 - Doktorske disertacije (pristup: javno)
 - Magistarski radovi (pristup: javno)
 - Seminararski radovi (pristup: javno)
 - Završni diplomski radovi (pristup: javno)
 - Završni preddiplomski radovi (pristup: javno)
 - Završni specijalistički radovi (pristup: javno)
- Nastavni materijali
 - Skripte, materijali za nastavu (pristup: privatno)
 - Prezentacije (pristup: privatno)
 - Kompletni materijali (materijali namijenjeni studentima s posebnim potrebama) (pristup: privatno*)

- **Analiza potreba i trenutnog stanja**

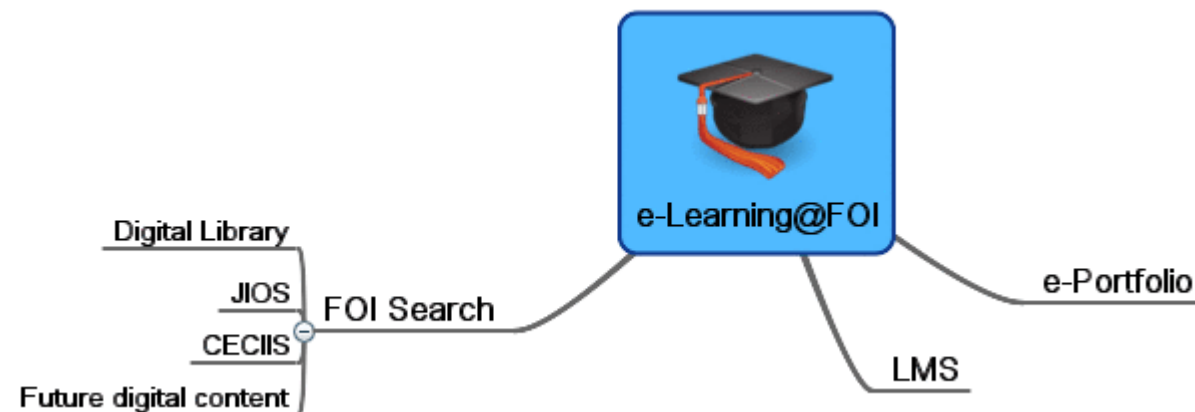
- Zaključak:
 - Implementirati zaseban sustav koji će omogućiti pohranu proizvoljnog digitalnog sadržaja
 - Osigurati centralno mjesto za pretraživanje
- Zahtjevi:
 - Open source
 - Velika zajednica korisnika
 - Lako proširivo, nadogradivo
 - Minimalno održavanje
 - Mogućnost vlastite prilagodbe i proširenja funkcionalnosti
 - U skladu sa standardima (meta podaci, razmjena sadržaja)
 - Sustav mora podržavati zaštitu autorskih prava

- **Digitalna knjižnica**

- Dspace (<http://www.dspace.org/>)
 - Omogućava spremanje digitalnog sadržaja neovisno o formatu zapisa
 - Open Source, razvijen na Massachusetts Institute of Technology

- **Centralno pretraživanje**

- Open Archives Harvester (<http://pkp.sfu.ca/?q=harvester>)
 - Sustav za indeksiranje metapodataka. Omogućava agregiranje i centralno pretraživanje zapisa iz OAI kompatibilnih arhiva
 - Open Source, razvijen na Faculty of Education at the University of British Columbia

- **E-učenje na FOI**

- LMS (elf.foi.hr)
- E-portfolio (eportfolio.foi.hr)
- FOI search (search.foi.hr)
 - **Digitalna knjižnica (dlib.foi.hr)**
 - JIOS (jios.foi.hr)
 - CECIIS (www.ceciiis.foi.hr)
 - Ostali digitalni sadržaj

- **Digitalna knjižnica**

- **Zašto Dspace**

- Open Source
 - Mogućnost prilagodbe
 - sučelja, radnih tokova
 - U skladu sa standardima
 - Dublin Core Metadata - opisivanje digitalnog sadržaja
 - OAI-PMH (Protocol for Metadata Harvesting) – razmjena metapodataka
 - SWORD (Simple Web-service Offering Repository Deposit) – protokol za automatiziran unos digitalnog sadržaja
 - Podrška za upravljanje korisnicima i pravima pristupa
 - Podrška za zaštitu autorskih prava
 - Ugrađen Handle poslužitelj
 - Integracija s LMS sustavom Moodle 2.0 (repository API)

- **Digitalna knjižnica**

- **Kako u stvari radi**

- Sve je organizirano oko kategorija koje mogu imati potkategorije i zbirke
 - Zbirke sadrže dokumente

Primjer:

Fakultet organizacije i informatike (kategorija)

- Dokumenti Fakulteta organizacije i informatike (potkategorija)
 - Službeni dokumenti (zbirka)
 - Odluke Fakultetskog vijeća (zbirka)
- Studentski radovi (potkategorija)
 - Doktorske disertacije (zbirka)
 - Završni specijalistički radovi (zbirka)
 - Završni diplomski radovi (zbirka)
 - Završni preddiplomski radovi (zbirka)
 - Magistarski radov (zbirka)
 - Seminarski radovi (zbirka)

- **Digitalna knjižnica**

- **Kako u stvari radi**

- Svaka kategorija može imati copyright tekst
- Svaka zbirka ima copyright tekst i licencu

Primjer:

Copyright:

Svi materijali digitalne knjižnice koji se nalaze u zbirci "Članci" zaštićeni su autorskim pravom autora i/ili Fakulteta organizacije i informatike. Autori radova zadržavaju autorsko pravo nad radovima.

Licenca:

Nije dozvoljeno kopiranje, distribucija i promjena sadržaja preuzetih iz zbirke "Članci" osim u nekomercijalne i edukacijske svrhe osim ako nije drukčije određeno Creative Commons licencom.

Ukoliko se korisnici digitalne knjižnice u svojim radovima referenciraju na radove iz ove zbirke moraju naznačiti autorstvo djela na prikladan način osim ako nije drukčije određeno Creative Commons licencom.

- Jednom predani dokument trajno poprima copyright i licencu zbirke i ne mijenja se iako naknadno zbirka poprima drugi copyright i licencu

- **Digitalna knjižnica**

- **Kako u stvari radi**

- Korisnici su organizirani u grupe
- Svaka grupa može biti član neke druge grupe (hijerarhija)
- Nad grupom se definiraju prava u sustavu (read, write, add, remove)

Primjer:

FOI_OSOBE (glavna grupa)

- Studenti (podgrupa)

- Studenti s posebnim potrebama (podgrupa)

- Student 1

- Student n

- Nastavnici

- **Digitalna knjižnica**

- **Gdje smo sad**

- Sustav digitalne knjižnice implementiran, testiran i spreman za korištenje
- Započelo inicijalno punjenje sadržaja
 - *Dokumenti Fakulteta organizacije i informatike*
- Pripremaju se materijali za pomoć nastavnicima i studentima
- U pripremi izvođenje radionice za nastavnike
- Finalna revizija prijevoda sučelja na hrvatski jezik
- U izradi dokument čijim bi potpisom nastavnici dali suglasnost za stavljanje njihovih cijelih knjiga u digitalnu knjižnicu

- **Daljnji koraci**

- Popularizacija sustava digitalne knjižnice (radionice, primjeri dobre prakse)
- Edukacija korisnika iz područja pristupačnosti
- Konverzija digitalnih materijala u pristupačnije formate
- Podizanje pristupačnosti svih aplikacija uključenih u e-učenje
 - razina A – svugdje
 - razina AA, AAA – gdje je moguće
- Traženje mogućih izvora financiranja

Hvala na pažnji!

Pitanja?

darko.grabar@foi.hr